

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

6.8.1962

Cirkulär nr 6/62

Till de pensionsanstalter, som bedriver verksamhet i enlighet med lagarna om arbetstagarpensioner

Ang. arbetspensionslagarnas begränsningsstadganden och direktiv för riskurval

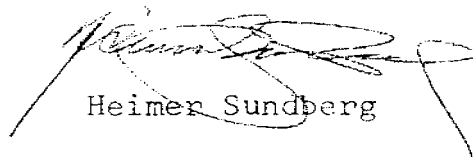
Härmed översändes en av Pensionsskyddscentralens styrelse godkänd promemoria angående tillämpningen av begränsningsstadgandena i lagarna om arbetstagarpensioner. Pensionsskyddscentralen hoppas, att alla de pensionsanstalter, som bedriver verksamhet i enlighet med dessa lagar, måtte gå in för en enhetlig tillämpning av begränsningsstadgandena och att tillämpningen icke måtte göras strängare än vad i promemorian förutsättes

Samtidigt översändes direktiv för riskurval, som likaså godkänts av Pensionsskyddscentralens styrelse. Direktiven innefattar även de av Pensionsskyddscentralen godkända fordringar rörande hälsotillstånd, som jämlikt APF 1 § 1 mom. 2 punkten skall ställas på arbetsgivare, som önskar innefatta sig själv i det pensionsskydd han anordnat för sina arbetstagare. Som bilaga följer mallexemplar av den hälsodeklarationsblankett, som erfordras för direktivens tillämpning. Försäkringsbolagen kan beställa behövt antal exemplar av blanketten från Finska Livförsäkringsbolagens Förening, adress Återförsäkrings-Varma, Helsingfors, Lönnrotsgatan 19. För pensionskassornas och pensionsstiftelsernas behov kan blanketten beställas från Pensionsskyddscentralen. Pensionsanstalten kan också själv låta trycka denna blankett, i vilket fall Pensionsskyddscentralens godkännande bör inhämtas.

För tillämpning av direktiven om riskurval erfordras ytterligare de riktlinjer, som på uppdrag av Finska Livförsäkringsbolagens Förening uppgjorts för bedömning av individuella liv- och invaliditetsförsäkringar. Försäkringsbolagen erhåller dessa riktlinjer från nämnda förening. Pensionskassa och pensionsstiftelse, som till sitt förfogande har läkare, som är förtrogen med försäkringsmedicin, kan köpa riktlinjerna genom Pensionsskyddscentralen. Senare meddelas, huru sådan pensionskassa eller pensionsstiftelse, som saknar försäkringsläkare, bör förfara vid tillämpning av direktiven för riskurval.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tauno Jylhä

Heimer Sundberg

Bilagor:

promemoria angående tillämpningen
av arbetspensionslagarnas begränsningsstadganden

direktiv för riskurval

hälsodeklarationsblankett

Tillämpningen av arbetspensionslagarnas
begränsningsstadganden

Vid anordnande av pensionsskydd i enlighet med arbetspensionslagarna är av de ifrågakommande begränsningsstadgandena antagligen APL 4 § 4 mom. och KAPL 5 § 3 mom. sådana, vilkas tolkning och tillämpning kommer att möta svårigheter. Därför koncentreras denna framställning på en granskning av enbart dessa lagrum. APL 8 § 3 och 4 mom. behandlas icke nedan och beträffande dem hänvisas här endast till lagens ordalydelse.

Vid tolkning av stadgandena i APL 4 § 4 mom. och KAPL 5 § 3 mom. är att beakta, att det är fråga om sociallagstiftning och om stadganden, som begränsar på obligatoriskt pensionsskyddsanordnande grundade rättigheter. Dessa stadganden måste därför tolkas så trångt som möjligt. Det bör anses, att "sjukdom, lyte eller skada", som utgör "den huvudsakliga orsaken till invaliditeten" föreligger först då sjukdomen företer sådana symptom, eller lytet eller skadan är av så svår natur, att detta uppenbart är till men för arbetstagarens normala arbete. Då sålunda t.ex. konstateras, att arbetstagaren lidit av hjärtfel sedan barndomen, och detta fel i medelåldern lett till insufficienssymptom, vilka nödsakar honom att avstå från arbetet, kan nu ifrågavarande begränsningsstadganden icke tillämpas sålunda, att arbetstagaren anses redan sedan barndomen ha haft "en sjukdom, som är den huvudsakliga orsaken till invaliditeten". Tvärtom måste man anse,

att sjukdomen i denna bemärkelse begynt först vid den tidpunkt, då den uppenbart börjat vara menlig för arbetets utförande.

Vid prövningen av ett sådant sjukdomstillstånds förefintlighet bör man hålla för ögonen arbetets utförande just i det arbetsförhållande, där arbetstagaren arbetar. Har t.ex. arbetstagaren ett lungemfysem, som hindrar eller i hög grad försvårar utomhusarbete under den kalla årstiden, men har arbetstagaren utfört ett sådant arbete, i vilket denna sjukdom icke nämnvärt varit till men, bör begränsningsstadgandet icke tillämpas på honom.

Med hänvisning till ovan angivna synpunkter föreslås, att ifrågavarande begränsningsstadganden tillämpas enligt följande principer:

1. Såsom sjukdom, vilken är den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, betraktas ett sådant skede av sjukdomstillståndet, som tydligt nedsatt eller varit menligt för arbetsförmågan och som en direkt följd varav invaliditeten utvecklats. Beträffande lyte och skada följes en motsvarande princip.

2. Vid bedömningen av den försäkrades arbetsförmåga håller man alltid för ögonen den arbetsförmåga ifrågavarande arbetsavtal förutsätter. Begränsningsstadgandena kan i allmänhet endast tillämpas på sådana fall, där den försäkrades arbetsförmåga vid försäkringens ikraftträdande icke uppfyller de fordringar arbetsavtalet förutsätter.

3. Förorsakas invaliditeten av flera sjukdomar, lyten eller skador, tages de viktigaste faktorerna i beaktande och endast på dem kan begränsningsstadgandena tillämpas. Sekundära sjukdomar, lyten eller skador, som endast i ringa mån inverkar på arbetsförmågan, kan ej utgöra grund för tillämpning av begränsningsstadgandena.

4. Vid tillämpningen av begränsningsstadgandena åvilar bevisbördan pensionsanstalten och beträffande bevisningen måste stränga fordringar uppställas. Närmast måste de egentliga spekulationsfallen fås uteslutna. Ju längre arbetsförhållandet fortgått, desto mindre anledning är det att anse, att sjukdomen vid karenstidens utgång nått en sådan gravitet, som i begränsningsstadgandena avses. Som regel kan betraktas, att där arbetsförhållandet fortgått åtminstone två år, måste det föreligga en exceptionellt klar bevisning, innan begränsningsstadgandena kan tillämpas. Inom KAPL:s krets, där arbetsförhållandena är av kortvarig natur, bör man på motsvarande sätt anse, att begränsningsstadgande icke utan exceptionellt stark bevisning får tillämpas på den tid, under vilken arbetstagaren i den omfattning som allmänt varit sedvanlig inom ifrågavarande yrke, arbetat och förtjänat en lön, som icke väsentligen avvikit från medellönen på detta arbetsområde, och icke retroaktivt längre tid än två år från den tidpunkt, då han upphörde att arbeta på detta arbetsområde i en omfattning, vilken är att betrakta som regelmässig inom denna bransch.

5. En tillämpning av begränsningsstadgandena förutsätter en sjukdom av svårare gravitet än vad som måste anses utgöra gräns vid tillämpning av anvisningarna för riskurval. Har pensionsanstalten gjort riskurval och beviljat arbetstagaren pensionsskydd, kan begränsningsstadgandet icke mera tillämpas, därest det icke visats, att i hälsodeklarationen lämnats på saken verkande falska eller bristfälliga uppgifter.

6. Får arbetstagare inom APL:s krets vid karenstidens utgång eller inom KAPL:s krets då arbetsförhållandet begynner folkpension på grund av invaliditet eller är hans invaliditet av sådan gravitet, att han med beaktande av arbetsprestationen och förhållandena

uppenbart skulle få folkpension, ifall han ansökte därom, måste det anses vara klart, att han icke med anledning av samma sjukdom, lyte eller skada är på grund av detta arbetsförhållande berättigad till i APL eller KAPL stadgad invalidpension. Annorlunda förhåller det sig, ifall det är fråga om en annan sjukdom. En blind folkpensionstagare, som börjat arbeta och insjuknat i tuberkulos, är på grund av detta arbetsförhållande berättigad till invalidpension så länge den av tuberkulosen orsakade invaliditeten varar.

Exempel:

- En arbetstagare har i sin ungdom insjuknat i sockersjuka. Senare har han inträtt i ett APL-arbetsförhållande. Under detta utvecklas hos honom en sådan njurskada, som stundom uppkommer i samband med sockersjuka, och i anledning av denna njurskada blir han oförmögen till arbete. Såsom den sjukdom, vilken är den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, betraktas njurskadan. Möjligheten att tillämpa begränsningsstadgandena beror av tidpunkten, då de symptom begynt, vilka nedsatt arbetsförmågan. I detta fall kan begränsningsstadgande icke tillämpas på grund av enbart sockersjukan.

- Hos en arbetstagare, som inträder i APL-arbetsförhållande, har vid läkarundersökning konstaterats ett tydligt förhöjt blodtryck, utan att han själv på något sätt är medveten om denna sin sjukdom. Sedan arbetsförhållandet varat någon tid får han en plötslig hjärnblödning med förlamning av ena kroppshalvan och blir med anledning härav arbetsoförmögen. Ehuru hjärnblödningen medicinskt sett kan tolkas som en komplikation av blodtryckssjukdomen, kan begränsningsvillkoren icke tillämpas annat än i det fall, att vid karenstidens utgång hos arbetstagaren redan visat sig tydliga, för arbetsförmågan menliga hjärnsymptom eller andra för blodtryckssjukdomar karakte-

ristiska allvarliga symptom.

- En medelålders man, som erhåller sin utkomst av skogsarbete och lantushållningsarbete, blir intagen på sjukhus för plötsliga smärtanfall i bröstet. På grund av symptomen misstänkes en hjärtinfarkt vara orsak till anfallet. Upprepade EKG-undersökningar utvisar inga patologiska förändringar, ej heller bekräftar laboratorie- och kliniska undersökningar diagnosen, och patienten får efter några dagars observation på sjukhuset bege sig hem. Efter någon tid inträder han i ett med sitt yrke överensstämmande APL-arbetsförhållande, under vilket han får ett svårt anfall av bröstsmärtor. På sjukhuset visar sig orsaken vara en hjärtinfarkt, som orsakar varaktig arbetsoförmåga. Begränsningsstadgandet kan tillämpas på ifrågavarande arbetsförhållande, ifall hos arbetstagaren vid dess början förekommit typiska symptom på kransartärsjukdom i sådan grad, att de är till men för det av arbetsförhållandet förutsatta arbetet, till exempel såsom vid ansträngningar uppträdande s.k. angina pectoris-anfall. Däremot är den första sjukhusvistelsen och den obekräftade misstanken om kransartärsjukdom icke enbart tillräcklig utredning för att berättiga till tillämpning av begränsningsstadgandet.

Anvisning för riskurval

I syfte att eliminera menlig verkan av den valfrihet gentemot pensionsanstalten som tillkommer försäkringstagaren och de försäkrade har i försäkringsvillkoren intagits följande bestämmelse rörande invalidpension: "Rätt till invalidpension tillkommer ej försäkrad på grund av sådan sjukdom, som tydligt yppat sig före inträdet i försäkringen, ej heller på grund av lyte eller skada, som ådragits före sagda tidpunkt".

Vidkommande familjepension stöder man sig på samma bestämmelse, emedan rätten till familjepension i villkoren för frivilliga tilläggsförmåner är bunden vid den försäkrades rätt till invalidpension vid tidpunkten för dödsfallet.

Vid obligatorisk försäkring är något riskurval ej erforderligt. Även för tillsäggsförmånernas del tillförsäkrar ovan nämnda bestämmelse i försäkringsvillkoren försäkringstagaren ett tillräckligt skydd, ifall den försäkrade gruppen av personer ej är alldeles liten och om anslutningen till försäkringen är obligatorisk. I övriga fall är ett på försäkringsvillkoren grundat förvägrande av pensionsrätt svårt att genomföra i det enskilda fallet, varför pensionsanstalten måste göra ett riskurval för uteslutande av mycket oförmånliga ansvar. Såsom sådana ansvar måste betraktas personer, vilka vid försäkringsavtalets ingående uppenbart är oförmögna att utföra det i arbetsavtalet avsedda arbetet.

Riskurval göres då försäkringsavtalet ingås eller då ändring

i detta godkännes. Då nya personer anslutes till försäkringen i enlighet med försäkringsavtalet och obligatoriskt, göres intet riskurval, ej heller då pensionsförmånerna ökas i enlighet med avtalet. Önskar arbetsgivaren själv ansluta sig till försäkringen, anses vid dessa anvisningars tillämpning på honom ett särskilt försäkringsavtal föreligga.

Erforderliga primäruppgifter

För riskurvalet är i nedan uppräknade fall hälsodeklaration av den försäkrade eller läkarintyg rörande honom obligatoriskt; deklARATIONEN eller intyget översändes alltid till Återförsäkrings-Varmas upplysningskartotek för påteckning av eventuella där registrerade uppgifter. Från PSC:s kortregister införskaffas även alltid utredning, huruvida den person, som skall försäkras, tidigare sökt invalidpension.

Hälsodeklaration fordras i följande fall:

1. Anslutningen till försäkringen är obligatorisk

Försäkringen innefattar ålderspension

Den till försäkring anmälda gruppens storlek 1-4

Försäkringen innefattar ej ålderspension

Den till försäkring anmälda gruppens storlek 1-9

Då det är fråga om utvidgning av försäkringen, medtages vid beräklandet av gruppens storlek även de personer, som medtages i försäkringen i samband med utvidgningen.

2. Anslutningen till försäkringen är frivillig

Vid försäkringens ingående

Deltagarprocenten är minst 75 %: såsom punkt 1

Deltagarprocenten understiger 75 %

Försäkringen innefattar ålderspension

Den till försäkring anmälda gruppens storlek 1-9

Försäkringen innefattar icke ålderspension

Den till försäkring anmälda gruppens storlek 1-19

Deltagarprocenten beräknas enligt antalet personer i den grupp, som avses i försäkringsavtalet och som har rätt att välja mellan att ansluta sig till försäkringen eller att stanna utanför.

I stället för hälsodeklaration fordras av den som skall försäkras läkarutlåtande, ifall beloppet av invalidpension eller änkepension för hans del utgör 1 000 000 mk eller mera.

Kompletterande uppgifter
=====

Av primäruppgifterna kan framgå omständigheter, som påkallar införskaffande av kompletterande uppgifter om vederbörandes tidigare hälsotillstånd eller nuvarande tillstånd. Härvid kommer ifråga förfrågan till vederbörande själv, till läkare, sjukhus, annat försäkringsbolag osv. eller inbegärande av hälsodeklaration eller läkarutlåtande beträffande honom samt till och med beslut, att han skall undergå specialundersökningar, alltefter de obligatoriska primäruppgifter, vilka redan erhållits om ifrågavarande person.

AVGÖRANDET

Beträffande enskild försäkrad blir pensionsförsäkring antingen beviljad såsom normal eller också avslagen. De vid individuella försäkringar tillämpliga skärpningarna, premieförhöjningarna och begränsningsvillkoren kommer således inte i fråga. Vid fastställande

av gränsen mellan beviljande och avslag följes de enligt medicinska grunder uppgjorda riktlinjerna för livförsäkringsbolagens riskbedömning. I det följande användes i dessa riktlinjer förekommande termer.

Försäkring avslås då avgörandet sker i stöd av läkarutlåtande eller hälsodeklaration, i följande (i riktlinjerna för försäkringsbolagens riskbedömning angivna) fall:

Gruppens storlek 1-4

C-avgörandets förhöjningskoefficient 150 eller större.
T-avgörandets förhöjningskoefficient multiplicerad med förhöjningstiden 1 200 eller mera.

Gruppens storlek 5-

C-avgörandets förhöjningskoefficient 200 eller större.
T-avgörandets förhöjningskoefficient multiplicerad med förhöjningstiden 1 600 eller mera.

Föreligger vid avgörandet både C- och T-förhöjning tilläggas till den med åtta multiplicerade C-förhöjningskoefficienten den med förhöjningstiden multiplicerade T-förhöjningskoefficienten och den för en grupp av ifrågavarande storlek gällande T-regeln tillämpas.

Är av gruppens återstående personer, mera än 25% sådana, vilka enligt riktlinjerna för riskbedömning av individuella försäkringar räknas till särrisker (= förhöjningskoefficient 100) avslås gruppförsäkringen i sin helhet.

Då pensionsförsäkring avslås för enskild försäkrads del, kan i stället erbjudas individuell pensionsförsäkring, där således bl.a. premieförhöjningar och begränsningsvillkor kan komma i fråga.

TERVEYSSELITYS

ryhmävakuutukseen
liittymistä varten

Työnantaja tai ryhmä:

Sukunimi: Etunimet:

Syntymäaika: | pv | kk | v | Syntymä-
kunta: Työeläkekortin
numero:

Ammatti tai toimi:

Postitoimipaikka: Lähempi osoite:

Kaikkiin kysymyksiin on vastattava	Kyllä tai ei	Jos vastaus kohdan 1 tai 2 kysymykseen on »ei» tai kohdan 3, 4 tai 5 kysymykseen »kyllä», on annettava tarkka selitys asiasta. Sairaudesta on ilmoitettava sen laatu, ajankohta, kesto aika, kenen lääkärin hoidossa ollut, missä sairaalassa hoidettu, mistä saakka oireeton sekä mahdolliset lisätiedot
1 Oletteko nykyisin täysin terve?		
2 Oletteko nykyisin täysin työkykyinen?		
3 Oletteko 10 viime vuoden aikana ollut lääkärin tarkastettavana tai hoidettavana sairauden, vian tai vamman johdosta?		
4 Onko Teitä 10 viime vuoden aikana tarkastettu tai hoidettu sairaalassa, parantolassa tai muussa hoitolaitoksessa?		
5 Oletteko 3 viime vuoden aikana ollut sairauden takia työstänne poissa yhtäjaksoisesti enemmän kuin viikon ajan?		
6 Miehillä: Sotilaspassinne tai kutsuntatodistuksenne merkinnät kelpoisuusluokasta (muissa kuin A1-luokassa myös LTO:n kohta)		
7 Pituus cm Paino kg		

Vakuutan antamani vastaukset oikeiksi. Samalla ilmoitan sallivani, että lääkärit, sairaalat ja laitokset, joiden hallussa on tietoja taudeistani ja terveydentilastani, saavat antaa vakuutusyhtiölle tai eläkelaitokselle tietoja näistä seikoista.

....., kuun päivänä 19.....

.....
Omakätinen allekirjoitus

Hakija voi lähettää tämän asiakirjan suoraan vakuutusyhtiön tai eläkelaitoksen ylläleäkärille